

Sygn. akt IV CSK 244/20

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko [...] Szpitalowi [...] w L.

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej P. [...] Spółki Akcyjnej
w W.

o zadośćuczynienie, rentę i ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 stycznia 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2.700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego;**

**3) odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania
kasacyjnego na rzecz interwenienta ubocznego**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). W świetle ustalonego orzecznictwa, w celu spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do przesłanek przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c., ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka w niniejszej sprawie wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi jej oczywistą zasadność, mającą wynikać z niezastosowania przez Sąd Apelacyjny art. 355 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 8 ustawy z 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 849, dalej - u. pr. pacj.), o czym świadczy brak oceny zachowania należytej staranności przez lekarza wykonującego zabieg u powódki oraz personelu medycznego po zabiegu w kontekście odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c., a było to konieczne, „aby prawidłowo ocenić odpowiedzialność pozwanego za przedmiotowe zdarzenie medyczne”.

Oczywista wadliwość zaskarżonego wyroku, zdaniem powódki, polega także na niezastosowaniu w sprawie art. 4 u. pr. pacj., co wyrażało się w zaniechaniu przyznania powódce zadośćuczynienia na podstawie tego przepisu, chociaż Sąd Apelacyjny powinien właściwie zastosować prawo materialne niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji, gdy powódka w toku postępowania zgłosiła żądanie zasądzenia na jej rzecz zadośćuczynienia i powoływała się na naruszenie praw pacjenta.

O oczywistym naruszeniu przez Sąd Apelacyjny art. 278 § 1 w zw. z art. 290 § 1 k.p.c. miało natomiast świadczyć bezpodstawne przyjęcie, że uszkodzenie przewodu moczowego powódki nie doprowadziło do wielonarządowego uszkodzenia jej ciała, na co powoływała się w żądaniu pozwu. Wniosków o wpływie uszkodzenia przewodu moczowego powódki na ogólny stan jej zdrowia Sąd Apelacyjny nie powinien przy tym formułować samodzielnie, bez przeprowadzenia na tę okoliczność dowodu z opinii biegłych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania decyduje przy tym stwierdzenie, że zarzucane i wywiedzione w skardze oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

W kontekście argumentacji przytoczonej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w pierwszej kolejności trzeba zaakcentować, że rozpoznanie Sądów *meriti* w sprawie ograniczone było do zgłoszonego powództwa, a zatem do żądania pozwu i okoliczności faktycznych, z których powódka żądała to wywiodła (art. 187 § 1 k.p.c.). Powódka wskazała mianowicie na powikłanie w postaci uszkodzenia moczowodu, do którego doszło podczas wykonanego u niej 13 grudnia 2004 r. zabiegu endoskopowego, a zadośćuczynienie i renta, której żądała miały być uzasadnione doznaną w związku z doprowadzeniem do tego uszkodzenia krzywdą i dalszymi konsekwencjami dla zdrowia powódki, powodującymi zwiększenie kosztów jej utrzymania. Z tego rodzaju okolicznościami faktycznymi - w reżimie odpowiedzialności za czyn niedozwolony (art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c.) -

ustawodawca powiązał możliwość zażądania zadośćuczynienia (art. 445 § 1 k.c.) oraz renty (art. 444 § 2 k.c.). Sądy obu instancji szczegółowo wyjaśniły, czy zachodzą podstawy przypisania pozwanemu tego rodzaju odpowiedzialności. Niezrozumiałe są zatem zarzuty naruszenia art. 415 k.c. w zw. z art. 430 k.c. zgłoszone we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Sąd Apelacyjny zaakceptował ustalenie Sądu Okręgowego, że lekarz prowadzący zabieg u powódki zachował należyłą staranność, uszkodzenie moczowodu jest bowiem w przypadkach takiego zabiegu możliwym powikłaniem, do którego mogła doprowadzić m.in. zmiana chorobowa w ścianie moczowodu wywołana długotrwałym zaleganiem usuwanych kamieni. Uszkodzenie zostało natychmiast zauważone i należyście zabezpieczone, aż do wyleczenia.

Ustawodawca w procesie cywilnym zezwala na zmianę powództwa (art. 193 k.p.c.), ale do ostatecznego jego sformułowania musi dojść nie później niż przed zamknięciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji, który to sąd - bez naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. - nie może orzec o innym roszczeniu niż ostatecznie zgłoszone przez powoda. Powyższe dotyczy także sądu drugiej instancji. Brak konieczności przytoczenia w apelacji zarzutów naruszenia prawa materialnego przez sąd pierwszej instancji oraz brak związania podniesionymi zarzutami tego rodzaju nie oznacza, że sąd drugiej instancji może orzec o innym żądaniu niż dochodzone przez powoda, a do tego sprowadzałoby się sformułowane w skardze kasacyjnej oczekiwanie, by Sąd Apelacyjny, który rozpoznawał apelację powódki w niniejszej sprawie - uznawszy za bezzasadne powództwo oparte na twierdzeniu, że w trakcie zabiegu endoskopii, z uwagi na wadliwe jego przeprowadzenie, a następnie leczenie doznała uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia - zasądził na jej rzecz zadośćuczynienie z uwagi na naruszenie jakichś praw pacjenta, bliżej niesprecyzowanych także w skardze kasacyjnej.

Wnioski na temat braku wpływu uszkodzenia moczowodu na ogólny stan zdrowia powódki (zarzucane przez nią wielonarządowe uszkodzenie ciała) Sądy *meriti* sformułowały nie samodzielnie i według swego uważania, ale na podstawie danych z dokumentacji medycznej powódki i opinii biegłych lekarzy).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398 § 2 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.), orzeczono jak w pkt 1. Sąd Najwyższy - stosownie do art. 107 zdanie trzecie k.p.c. - odstąpił od zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej.

jw

[aw]